

Handleplan for Program for Stærkere Læringsfællesskaber

- Gældende fra skoleåret 2023/24

Indholdsfortegnelse

Om Program for Stærkere Læringsfællesskaber	2
Handleplan for program for stærkere læringsfællesskaber.....	5
Udviklingsspor: fælles sprog, fælles systematik og fokus på ledelse af læringsmiljøer.....	6
Udviklingsspor; mellemformer	8
Udviklingsspor; arbejdsopgaver og hvilke tilbud, der er behov for.....	9
Udviklingsspor; interne og eksterne ressourcepersoner på skoler og deres samarbejde.....	10
Strukturspor; tilpasning af økonomisk tildelingsmodel og visitationsproces.....	11

Om Program for Stærkere Læringsfællesskaber

Formål med Program for Stærkere Læringsfællesskaber

På baggrund af en analyse foretaget af Kommunernes Udviklingscenter Komponent, udarbejdes følgende handleplan med det formål at realisere de anbefalinger er formuleret på baggrund analysen.

Arbejdet er organiseret i regi af Program for Stærkere læringsfællesskaber.

Programmet som helhed har fem overordnede formål, som dermed også danner rammen om nærværende handleplan:

- At udvikle en skole, som flest mulige børn kan være en del af, og hvor eleverne mødes af stærke, mangfoldige og rummelige læringsfællesskaber
- At tilvejebringe en segregeringsgrad på landsgennemsnittet
- At udvikle samarbejdet mellem skoler og forvaltning med fælles og tværgående ansvar for at lykkes med alle elevers læring, udvikling og trivsel ved at opbygge fælles tillid og ansvar, herunder at skolerne oplever, at de er tæt inde i løsningsrummet
- At bidrage til et godt arbejdsmiljø og dermed sikre en attraktiv arbejdsplads for medarbejdere og ledere på folkeskolerne
- At styrke skolernes muligheder for at finde - og bidrage til samarbejdet om - fleksible løsninger, så flere børn forbliver en del af den almene folkeskole
- At tilvejebringe en dialogbaseret visitationsproces, der skal styrke et mere dynamisk samarbejde om eleven.

Den politiske ambition for Program for Stærkere Læringsfællesskaber

Frederikssund Kommunes ambition er at have en folkeskole med deltagelsesmuligheder for flest mulige børn. En folkeskole, hvor eleverne mødes af stærke, mangfoldige og rummelige læringsfællesskaber – og hvor eleverne trives og udvikler sig i skolernes fællesskaber.

Det er de ansatte på kommunens folkeskoler der har ansvaret, og som - med mulighedernes børnesyn - skal gå forrest for at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og unge.

Det politiske udvalg vil i samarbejde med skoleledere, skolebestyrelser og øvrige aktører på området følge op på handleplanen for Program for Stærkere Læringsfællesskaber, med et særligt fokus på om de prioriteringer der foretages, har den forventede positive effekt.

Baggrund

Byrådet besluttede i april 2022 (sag 87) at afsætte midler til at tilvejebringe en analyse af det specialiserede undervisningsområde. På den baggrund blev der i august 2022 indledt et samarbejde med kommunernes udviklingscenter Komponent, med det formål at tilvejebringe viden og anbefalinger der skulle gøre skoleområdet i stand til at imødekomme udfordringer med øgede udgifter til specialundervisningsområdet og en stigning i antal segregerede elever, samt bidrage til arbejdet med at skabe stærke læringsfællesskaber i folkeskolerne til gavn for alle elever.

Samarbejdet med Komponent har haft til formål at sikre, at Frederikssund Kommune har det fulde indblik i den eksisterende praksis og i de relevante udviklingsområder, hvorigennem der kan skabes optimale betingelser for, at de almene folkeskoler får en praksis i hverdagen - samt ressourcer og kompetencer til - at understøtte flere elevers skolegang i alment skolerne.

I 2. halvår af 2022 har Komponent udarbejdet en analyse og derigennem tilvejebragt anbefalinger til, hvordan læringsfællesskaberne på kommunens skoler kan styrkes for at øge elevernes trivsel og læring.

Analysen peger på flere områder, hvor der er behov for en fokuseret indsats over en længere årrække, men tegner også overordnet et billede af et område med villighed *og* kompetencer til at samarbejde om at udvikle stærke læringsfællesskaber på skolerne.

Analysen blev udarbejdet i et bredt samarbejde med aktørerne på skoleområdet. Det vil der ligeledes sikres i det kommende arbejde med udviklingsspørerne i handleplanen. Det er helt centralt at medarbejdere, ledere, tillidsvalgte, bestyrelser og politikere både bidrager til- og kender til arbejdet i programmet for at lykkes med målsætningen.

Program for stærkere læringsfællesskaber er organiseret med fem udviklingsspør:

Spør 1: Udvikling af læringsfællesskaberne på skolerne, samt fokus på en mere inkluderende kultur i det samlede Center for Børn og Skole, herunder særligt i hverdagen i dagtilbud og skoler

Spør 2: Oversigt over kommunens tilbud, herunder opfølgning på kvalitet i tilbud og tilpasning af tilbud så disse matcher behov

Spør 3: Samarbejdsgrundlag for PPR, myndighedsafdelingen, dagtilbud og skoler

Spør 4: Ændret visitationspraksis

Spør 5: Revurderet økonomimodel for både almen- og specialundervisning.

Komponent har med udgangspunkt i deres analyse udarbejdet ti anbefalinger, som præsenteres nedenfor. Anbefalingerne er prioriteret af Komponent ud fra en vurdering af hvilke initiativer, der vil have den største effekt i forhold til at kunne styrke arbejdet med inklusion og stærke læringsfællesskaber på skolerne.

Det betyder, at det er Komponentets vurdering, at Frederikssund Kommune med fordel kan arbejde med anbefalingerne i den prioriterede rækkefølge. Flere af de udvalgte anbefalinger vil have snitflader til andre anbefalinger i analysen.

De ti anbefalinger

1. At der udbredes og anvendes et fælles sprog om inklusion og understøttelse af børn med særlig behov
2. At der etableres en forpligtende dialog på tværs af skolevæsenet i Frederikssund Kommune, der skal benyttes i arbejdet med inklusion og børn med særlige behov
3. At der etableres ressourcetre med vejledere, ledere mv. på hver skole
4. At der etableres struktur for hvordan kompetencer og viden fra specialundervisningstilbud kan bringes i spil i inklusionsopgaven på almenområdet

5. At tilbudsviften gentænkes med henblik på en koordineret tilbudsvifte på tværs af Frederikssund Kommune
6. At der etableres mellemformer med pædagogisk og faglig kvalitet i tilbuddene
7. At der etableres velorganiserede og agile mødefora, som kan sikre at et stærkere samarbejde om barnet kan igangsættes tidligere end i dag
8. At medarbejdere med specialpædagogiske kompetencer i PPR, bringes endnu tættere på arbejdet med læringsmiljøer og grupper af elever ved at de bl.a. har minimum en fast dag på skolerne (ugentlig)
9. At mulighederne for at etablere en task-forcegruppe med henblik på at skabe overblik over det efterslæb der er identificeret gennem analysen, herunder at genere data om fx antal, typer af sager, tidsdimension i de enkelte sager, behov for allokering af arbejdskraft, undersøges og besluttet.
10. At der iværksættes et fælles arbejde der skal danne udgangspunkt for en ny koordineret forståelse af hvad en PPV er, hvilke elementer en PPV skal indeholde, hvornår den skal udarbejdes, hvad den skal bidrage til og hvilke andre muligheder for sparring og viden der er før en evt. PPV udarbejdes.

De ti anbefalinger er samlet i nedenstående fire udviklingsspor som handleplanen løber over.

Handleplan for program for stærkere læringsfælleskaber

Handleplanen rummer konkrete faglige og økonomiske tiltag, som gennemføres i kommende skoleår. Andre tiltag har et længere sigte, og kan implementeres over de kommende år. Handleplanen har fire udviklingsspor og et strukturelt spor:

- A. Udviklingsspor: fælles sprog, fælles systematik og fokus på ledelse af læringsmiljøer
- B. Udviklingsspor: mellemformer
- C. Udviklingsspor: PPR og hvilke tilbud, der er behov for
- D. Udviklingsspor: interne og eksterne ressourcepersoner på skoler og deres samarbejde.
- E. Strukturelt spor: tilpasning af budgetmodel og visitationsproces

I det følgende beskrives hvert af de fem spor. Handlinger for kommende skoleår 2023-24 er beskrevet detaljeret, mens handlinger for skoleårene herefter er beskrevet i overskrifter.

Under hvert afsnit beskrives forslag til tiltag med et længere sigte, som kan implementeres over de kommende år, men af respekt for at sikre en proces med tæt involvering af de relevante aktører vil disse udvikles med tiden.

Udviklingsspor: fælles sprog, fælles systematik og fokus på ledelse af læringsmiljøer

Dette udviklingsspor har tre formål:

For det første at udbrede og anvende et fælles sprog om inklusion og understøttelse af børn med særlige behov. Et fælles sprog muliggør, at de professionelle omkring barnet får grundlag for at identificere bekymrende tegn, og kan kommunikere effektivt om tegnene. Det gælder både lærere, pædagoger, ledere, PPR-medarbejdere og sagsbehandlere. Et veletableret og nuanceret fælles sprog kan også give mulighed for at styrke både samarbejdet på tværs af skoler og teamsamarbejdet om den enkelte årgang på en skole.

For det andet at beslutte hvilke fælles metoder, der skal benyttes til inklusion og arbejdet med børn med særlige behov. Fælles metoder vil give grundlag for i højere grad at kunne samarbejde om konkrete og praksisnære indsatser og understøtte inklusionsarbejdet i konkretisering af en plan og konkrete handlinger i teamet og med ressourcepersoner. En overordnet fælles retning og et delvist fælles metodegrundlag fratager ikke den enkelte skole eller den enkelte lærer muligheden for at vælge de pædagogiske og didaktiske metoder, som vurderes at være mest hensigtsmæssige i forhold til den konkrete elevgruppe.

For det tredje at sikre et særligt fokus på de fagprofessionelles forståelser af og tilgange til alle børn. Forståelse har en afgørende betydning for at vi kan lykkes med at tilbyde alle elever en hverdag i folkeskolen med læring, trivsel og udvikling. Derfor har arbejdet med børnesyn og udvikling af undervisningen i alle klasselokaler en afgørende betydning.

Sporet samler følgende anbefalinger fra analysen:

- (1) Fælles sprog
- (2) fælles metode

Handlinger for skoleåret 2023/2024:

Handling 1:

Børne- og ungepolitikken "Et godt sted at vokse op" er i gang med at blive realiseret og der er til det formål blevet udarbejdet en børnesynspakke, som er sendt ud til alle skoler og dagtilbud i april 2023.

Børnesynspakken består af tre delelementer; et fagligt oplæg, en rammesætning og en faciliteringspakke. Det faglige oplæg består af en film, der indeholder et forskningsbaseret bud på omsættelse af børnesyn til praksis og udgør således et selvstændigt fagligt input, der kan understøtte den lokale dialog og proces om børnesyn. Oplægget er holdt af Helle Rabøl Hansen, der er skole- og ungdomsforsker. Udover processen på egens skole skal lederne arbejde med cases og vidensdeling på lederseminar i oktober 2023.

Handling 2:

Den 4. august 2023 deltager alle medarbejdere i fælles dag om stærkere læringsfællesskaber. Denne dag arrangeres af skolelederne i samarbejde med administrationen.

Handling 3A:

Der nedsættes en bredt sammensat tænketank, som skal give konkrete bud på hvordan relevant viden fra forskning, egen data og viden fra vejledere, ressourcepersoner og PPR og myndighedsafdelingen kan anvendes med henblik på at kvalificere hvilke metoder og konkrete tilgange der anvendes i Frederikssund Kommune.

Tænketanken sammensættes på tværs af områdets aktører.

Handling 3B:

På baggrund af tænketankens resultater besluttes, hvilke metoder og konkrete tilgange, der skal anvendes i Frederikssund Kommune.

Handling 4:

En del af skoleledelsernes opgave er at understøtte det pædagogiske personales arbejde med at skabe udvikling, trivsel og læring for alle børn. Center for Børn og Skole vil understøtte de pædagogiske ledere på skolerne og skolelederne, således at udviklingen sker gennem ledelsesforankring. Det er vigtigt at lederunderstøttelsen kommer rundt om både brede faglige emner og emner om børn med specifikke særlige behov.

Mulige handlinger i 2024/2025 og frem

På baggrund af ovenstående handlinger skal det vurderes hvilke behov der er i det videre arbejde i de kommende skoleår.

Der kan vise sig et behov for kompetenceudvikling og sparring, med henblik på en kapacitetsopbygning, således at det pædagogiske personale kan realisere - og arbejde med - de fælles metoder.

Desuden vil det fremadrettet være nødvendigt med en ledelsesmæssig afklaring af, hvordan der gives faglig vejledning i samarbejde med ressourcepersoner på skolerne. Herudover skal der arbejdes med faglig ledelse og opfølgning på arbejdet med de besluttede metoder, samt en evaluering af, om arbejdet har den ønskede effekt for eleverne.

Udviklingsspor; mellemformer

Formålet med udviklingssporet om mellemformer er at specialundervisningsområdet og de almene læringsmiljøer kobles tættere sammen end de er i dag.

Formålet er ligeledes at sikre en fælles forståelse af, hvad en mellemform er og hvordan vi taler om kvaliteten i mellemformer.

Herudover er det vigtigt, at der skabes et fælles vidensbaseret afsæt i forbindelse med etablering af mellemformer på tværs af kommunens skolevæsen, herunder i kommunens SFO'er og fritidsklubber.

Sporet samler følgende anbefalinger fra analysen:

(6) Etablere mellemformer med pædagogisk og faglig kvalitet i tilbuddene (kobling til budgetmodel).

Handlinger for skoleåret 2023/2024

Handling 1: Der skal ske en planlægning af et evalueringsdesign for mellemformer, indeholdende kvalitetskriterier for disse. Det er afgørende at få en koordineret og tværgående forståelse af hvad mellemformer er og hvordan disse er forbundet til almenundervisningen. Evaluerings- og kvalitetskriterier skal danne baggrund for vidensdeling og dialog om definition af mellemformer samt effekten heraf.

Handling 2: Skolerne afprøver fra 1. august 2023 arbejdet med mellemformer for de 12,5 mio. kr., som skolerne er blevet tilført fra specialundervisningsbudgettet i marts 2023 i forbindelse med beslutning om ressourcefordeling for skoleåret 2023/24. Formålet er at elevernes nærhed til almenundervisningen skal styrkes gennem etablering af mellemformer på de enkelte skoler, så specialundervisning og almenundervisningen kobles tættere sammen end i dag.

Handling 3: Der foretages en ressourcemæssig status på mellemformer. Til brug for input til ny økonomisk tildelingsmodel vil der i oktober 2023 foretages en status på mellemformer og disses ressourcer.

Handling 4: Der foretages en kvalitativ undersøgelse blandt forældre til børn, der har et barn i mellemform i skoleåret 2023/2024 med det formål at samle viden om kommunikation og oplevet kvalitet. Herudover skal der være dialog med skolebestyrelserne om deres erfaringer med mellemformer.

Handling 5: Der sikres en faglig status på mellemformer. Der vil i februar-marts 2024 være en proces på tværs af skolevæsenet om erfaringerne med mellemformer og hvilke mellemformer man ønsker at etablere og arbejde med i kommende skoleår. Det vil også give viden om, hvilke kompetencer der kræver videreudvikling. Forældreinput fra handling 4 vil være en del af grundlaget for beslutning for mellemformer i kommende skoleår. Handlingen afsluttes med to skriftlige output: et målrettet ledere og medarbejdere og et andet output med forældre og skolebestyrelser som målgruppe.

Mulige handlinger i 2024/2025 og frem:

Videreudvikling af arbejdet med mellemformer og hvilke mellemformer skolerne ønsker at arbejde med og udvikle kompetencer i forhold til.

- Videreudvikling af fælles kvalitetskriterier for mellemformer

Udviklingsspor; arbejdsopgaver og hvilke tilbud, der er behov for

Formålet med dette udviklingsspor er at skabe overblik over- samt en plan for afvikling af - og data om - det oplevede efterslæb.

Desuden skal kommunens overblik over specialpædagogiske tilbud gentænkes og opdateres, så målgruppebeskrivelser matcher elevers behov.

Herudover skal der foretages en analyse af de eksisterende og de krævede rammer, samt af det mulige behov for kompetenceudvikling.

Sporet samler følgende anbefalinger fra analysen:

(5) Gentænke tilbudsviften med henblik på en koordineret tilbudsvifte på tværs af Frederikssund Kommune.

(9) Undersøge og beslutte mulighederne for at etablere en task-forcegruppe med henblik på at skabe overblik over efterslæb,

Skoleåret 2023/2024:

Handlingerne beskrives hver for sig i nedenstående:

Handling 1: Behovsanalyse af efterspørgslen på – og behovet for Pædagogisk Psykologiske Vurderinger (PPV'er). Der har i foråret 2023 været fokus på at sikre et validt overblik over det antal PPV der er bestilt og hvor mange der er i gang med at blive udarbejdet.

Handling 2: Gennem data fra handling 1 skabes overblik over det oplevede efterslæb og hvad det vil kræve at komme i mål hermed. Det skal dermed blive tydeligt hvilken proces der skal iværksættes i arbejdet med det oplevede efterslæb af sager i PPR og hvilken prioritering der skal være i arbejdet.

Handling 3: Tilbudsviften gentænkes med henblik på en koordineret tilbudsvifte på tværs af Frederikssund Kommune. I den proces undersøges om kommunen har de rette tilbud, som matcher behovet. Herunder foretages der justeringer i form af eksempelvis tilpasning af normering, oprettelse af nye tilbud eller en ny organisering af tilbuddene, eksempelvis bygningsmæssige rammer, fysisk placering, aldersfordeling i tilbud mv.

Mulige handlinger i 2024/2025 og frem:

- Kompetenceudvikling for medarbejderne i tilbuddene
- Systematisk arbejde med kapacitet og kvaliteten i tilbuddene i tilbudsviften
- Udvikling og etablering af procedure og processer til gode overgange for den enkelte elev, der modtager undervisning i almenklasse og specialundervisning og elever der skal tilbage til en almenklasse fra et specialundervisningstilbud.

Udviklingsspor; interne og eksterne ressourcepersoner på skoler og deres samarbejde

Formålet med udviklingssporet er at afklare og fastlægge Center for Familie og Rådgivning (herunder PPR)'s samarbejde med skolens ressourcepersoner om indsatser med henblik på kapacitetsopbygning på skolerne.

Herunder hvordan medarbejdere med specialpædagogiske kompetencer i PPR, bringes endnu tættere på arbejdet med læringsmiljøer samt klarlægge hvilke konkrete opgaver Center for Familie og Rådgivning (herunder PPR) kan løse sammen med skolerne og hvordan tilgangen til tværfaglige ressourcer (psykologer, forebyggelseskonsulenter, sagsbehandlere med mere) skal være.

Dette skal tænkes sammen med kapacitetsopbygning af de specialiserede kompetencer på den enkelte skole og på tværs af skolevæsnet.

Sporet samler følgende anbefalinger fra analysen:

- (3) Etableres ressourcecentre med vejledere, ledere mv. på hver skole.
- (4) Struktur for kompetencer fra specialundervisningstilbud kommer over på almenområdet
- (7) Etablere velorganiserede og agile mødefora, som kan sikre at et stærkere samarbejde som igangsættes tidligere end i dag.
- (8) Medarbejdere med specialpædagogiske kompetencer i PPR, bringes tæt på arbejdet med læringsmiljøer og evt. ugentlig fast dag på skolerne
- (10) Iværksætte et fælles arbejde der skal danne udgangspunkt for en ny koordineret forståelse af hvad en PPV er

Skoleåret 2023/2024:

Handling 1: Der afholdes en temadag på tværs af Center for Familie og Rådgivning herunder PPR, og skolerne, hvor formålet er at skabe udgangspunkt for en koordineret forståelse af sammenhæng mellem PPV'en (Pædagogisk Psykologisk Vurdering) og en handleplan. Herunder skal arbejdet med PPV'er videreudvikles. Der skal desuden foretages en præcisering og konkretisering af, hvordan handleplaner kan bruges som fælles fagligt udgangspunkt for lærere og pædagoger i deres daglige arbejde med eleverne.

Handling 2: Der skal udvikles modeller for hvordan Center for Familie og Rådgivning herunder PPR skal samarbejde med skolens ressourcepersoner om indsatser i læringsmiljøerne.

Mulige handlinger i 2024/2025 og frem:

- Der udarbejdes et samarbejdsgrundlag, der tydeligt beskriver roller, ansvar, snitflader og kompetencer mellem et evt. kompetenceteam og de ressourcepersoner som i dag er forankret i PPR og myndighedsafdelingen i Center for Familie og Rådgivning
- Arbejde videre med ideen om at kompetencer fra vores specialtilbud bruges på tværs af skolevæsnet.

Strukturspor; tilpasning af økonomisk tildelingsmodel og visitationsproces

I arbejdet med stærkere læringsfællesskaber er den strukturelle, økonomiske ramme for skolernes arbejde ligeledes vigtig.

Det strukturelle spor har til formål at analysere en mulig ny og tilpasset tildelingsmodel.

Formålet er at afsøge muligheder for en tilpasset tildelingsmodel, som tydeliggør de økonomiske muligheder for almenområdet ved øget inklusion af elever i de almene læringsfællesskaber. Herunder en model som i specifikke sammenhænge giver mulighed for at allokere ressourcer til at løfte opgaver i almenområdet eller i mellemformer, som ellers ville blive løst i et specialundervisningstilbud. Det væsentlige i en tilpasset tildelingsmodel er, at den skaber mulighed for at man samlet set på skoleområdet får bedre muligheder for at forholde sig til, om det er muligt at skabe tilbud i almenområdet eller mellemformer, som kan sikre at nogle børn får en tættere tilknytning til almenområdet, end de ellers ville få. I arbejdet vil ligeledes fremgå hvilke parametre der skal indgå i en tildelingsmodel.

Herudover er der i første halvår arbejdet med en ny visitationsproces, som træder i kraft i skoleåret 2023/2024. Formålet er at skabe en proces så alle aktører kender til opgaver og rolle og som samtidig skaber et godt overblik.

Skoleåret 2023/2024:

Handling 1: Udarbejdelse af ny visitationsproces der træder i kraft i skoleåret 2023/2024

Handling 2: Alle skoler og administrationen arbejder sammen om forslag til ny tildelingsmodel. Udsendelse i høring oktober. Herunder dialoger i alle skolebestyrelser.

Handling 3: Beslutning i december 2023 om ny tildelingsmodel, så det kan indarbejdet i ressourcemodel til forelæggelse marts 2024.